

Daňový report Slovenskej republiky 2015

Ján Remeta

analytik IFP

6.11.2015

Motivácia pre daňový report (1)

- **DR: ucelený apolitický analytický materiál o daňovom systéme**
 - cieľová skupina: verejnosť, médiá, politici...
- **Dane sú predmetom viacerých falošných interpretácií**
 - komplexnosť (poľudštenie) a zjednodušenia (vysvetliť)
 - korektný a faktografický opis
- **Lepšie pochopenie daňového systému**
 - transparentné zverejňovanie „daňových“ informácií
 - monitorovanie jeho vývoja
 - porovnávanie voči V4 a priemeru EÚ
- **Zverejnenie doteraz nepublikovaných údajov**

Motivácia pre daňový report (2)

- **Nultá verzia transparentných a dostupných údajov**
- **Prezentácia údajov** – nový [web](#) a zdrojové údaje ku všetkým grafom v reporte (UloziskoIFP)
- **Plány do budúcnosti**
 - zverejniť časové rady všetkých údajov za dostupné roky
 - podchytiť všetky oblasti daňového systému
 - konkurencieschopnosť daňového systému
 - poskytovať informácie, o ktoré má verejnosť záujem
 - dotazník - čo zaujíma masy
 - zverejniť údaje postupne aj v interaktívnej podobe

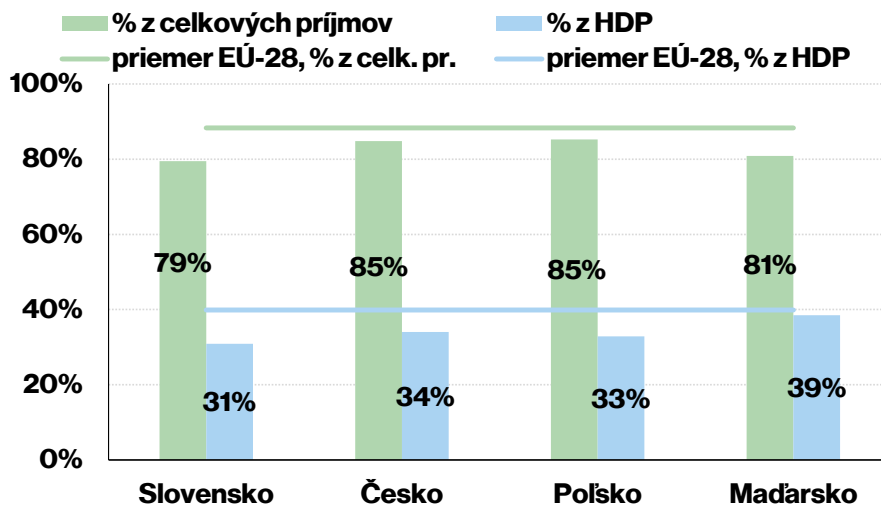
Koncept štúdie

- 1) **Trendy v zdanení**
- 2) **Dizajn daňového systému – daňový sprievodca**
- 3) **Daňové medzery – úniky na dani**
- 4) **Fiškálna decentralizácia**
- 5) **Administrácia daní – porovnanie s V4**
- 6) **Progresivita daňového systému**
- 7) **Zaťaženie práce**
- 8) **Prehľad dostupných údajov a štatistík** - najdôležitejšie zistenia z daňových priznaní a dostupných databáz

1) Trendy v zdanení (1)

- dane tvoria 4/5 celkových príjmov
- jedny z najnižších v EÚ (5.), najnižšie vo V4
 - porovnanie cez podiel daní na HDP však skresľuje/nie je komplexné
- relatívne nízke dane – ďalšie znižovanie asi len cez zmenu štruktúry daní

Graf 1: Podiel daňových príjmov na celkových príjmoch VS a HDP, priemer EÚ a V4, 2014

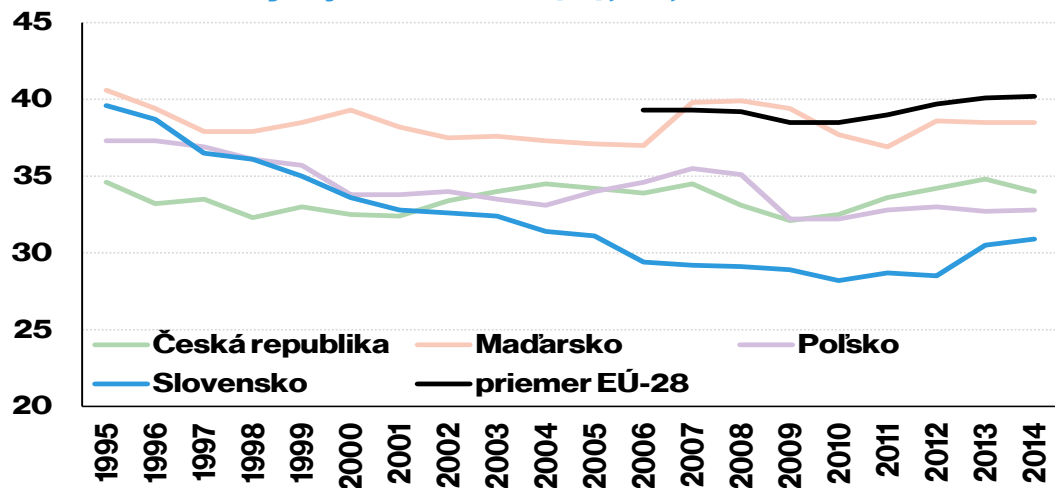

Zdroj: Eurostat

1) Trendy v zdanení (2)

- dane v SR klesali najvýraznejšie
- faktory poklesu:
 - faktory skresľujúce porovnanie daňového zaťaženia
 - klesajúca úspešnosť výberu
 - daňové zmeny
 - pokles základných sadzieb (DPFO, DPPO, DPH)
 - „erózia“ reálnych príjmov - u pevne stanovených sadzieb
 - proces európskej integrácie: zrušené príjmy z ciel po vstupe do EÚ
 - penzijná reforma (v priemere 1,2% HDP v rokoch 2006 – 2011)

Graf 2: Vývoj daní na HDP (%), V4, 1995 až 2014

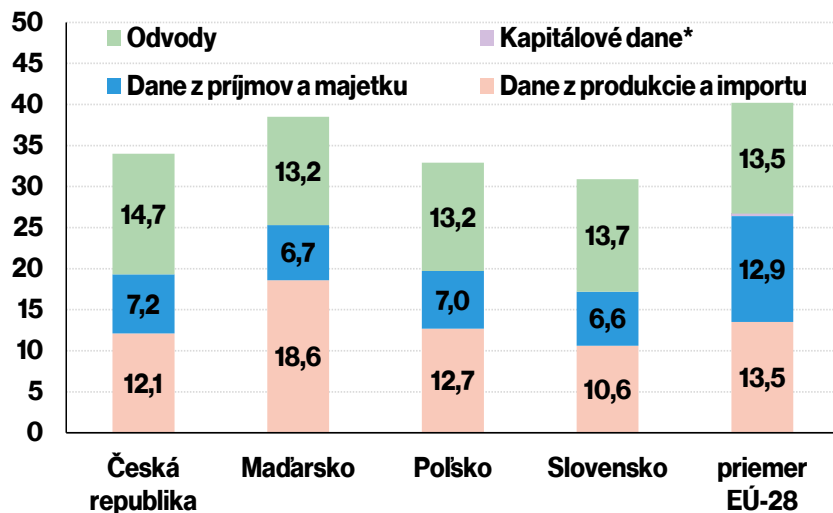
Zdroj: Eurostat

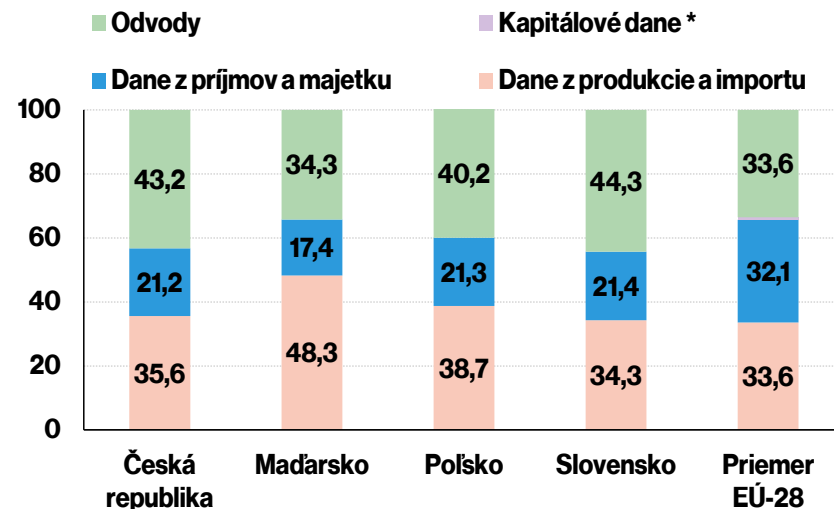
1) Trendy v zdanení (3)

- **štruktúra daní** - jeden z najdôležitejších faktorov ekonomického rastu
- **kopíruje V3, najmenej zdaňujeme príjem a majetok**
- **odvody jedny z najvyšších v EÚ**
- krajiny V4 väčší výber z nepriamych daní, ale aj odvodov

Graf: Daňový mix, V4 a priemer EÚ (% HDP, 2014)

Graf: Daňový mix (% celkových daň. príjmov, 2014)

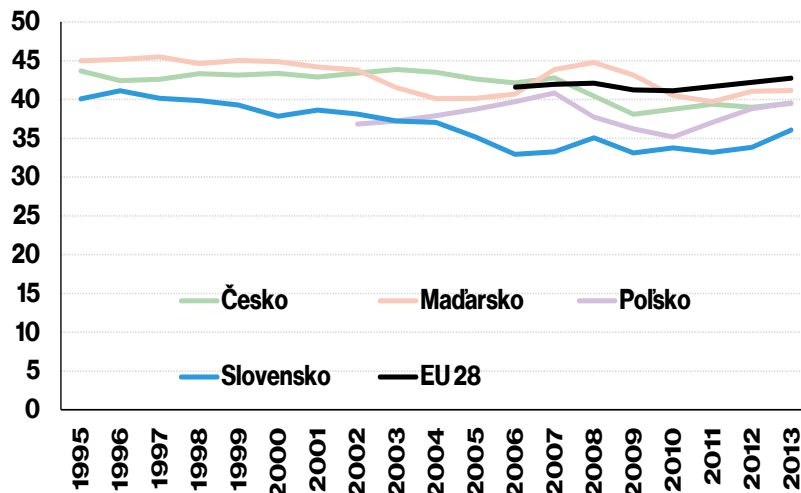
Zdroj: Eurostat

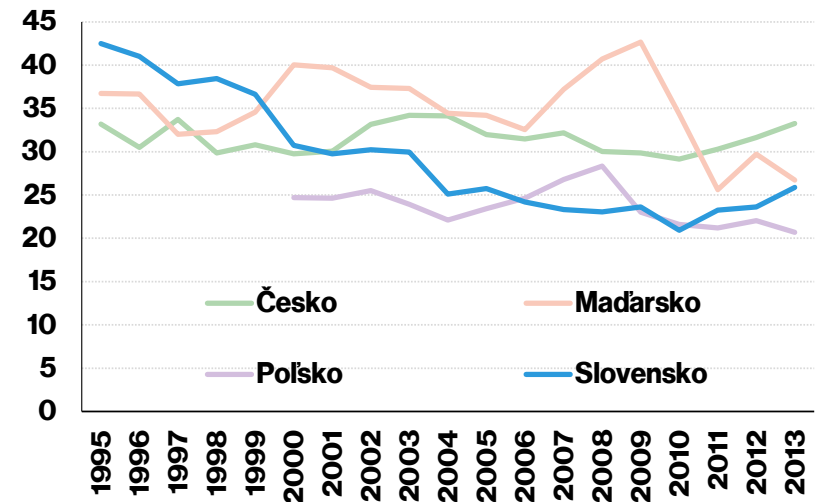
1) Trendy v zdanení (4)

- v protiklade s odporúčaniami OECD efektívne najviac zdaňujeme prácu **rovnako ako zvyšok EÚ**
- efektívne zaťaženie práce však neprevyšuje okolité krajiny

Graf: Vývoj implicitnej daňovej sadzby z práce, 1995 až 2013 (v %)

Graf: Vývoj implicitnej daňovej sadzby z kapitálu, 1995 až 2013 (v %)

Zdroj: Eurostat

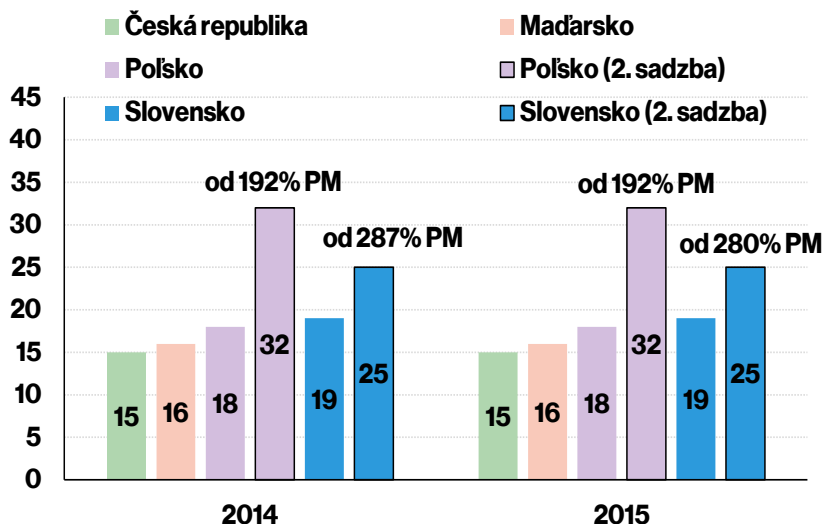

2) Daňový sprievodca

- faktografický, štruktúrovaný a zrozumiteľný opis legislatívy
- prehľad parametrov pre výpočet daňovej povinnosti
 - základ dane, sadzby dane, oslobodenia a výnimky
- porovnanie zdanenia s V4
- opisné a ilustratívne grafy z dostupných daňových údajov
- „pojmológia“
- opis a vysvetlenie jednotlivých daňových issue
 - elasticita dane
 - efektívne sadzby dane

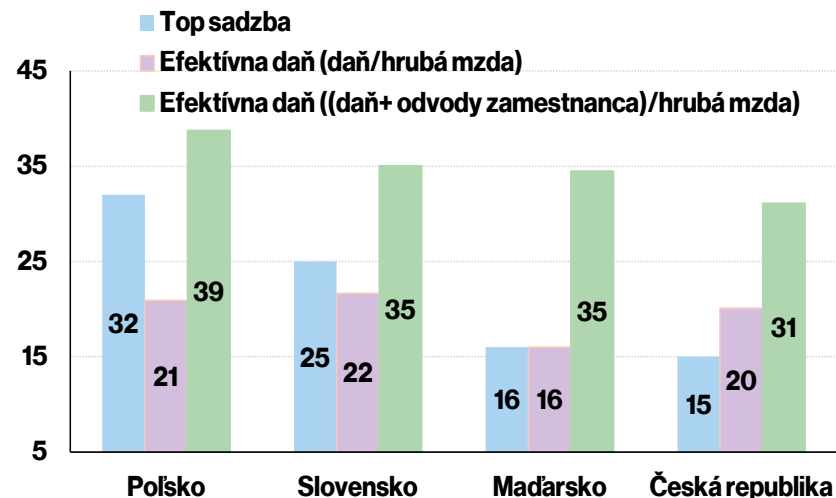
2) Daňový sprievodca – DPFO

Graf: Porovnanie sadzieb DPFO a úrovní mzdy, od ktorej sa aplikuje 2. sadzba, V4, 2014, 2015 (v %)

Poznámky: PM – priemerná mzda

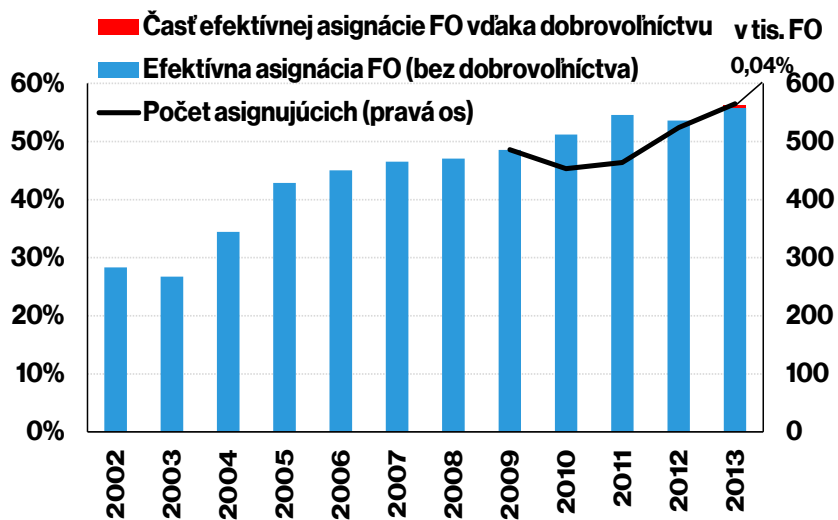
Graf: Efektívne zdanenie na úrovni maximálnej daňovej sadzby, 2015 (v % hrubej mzdy)

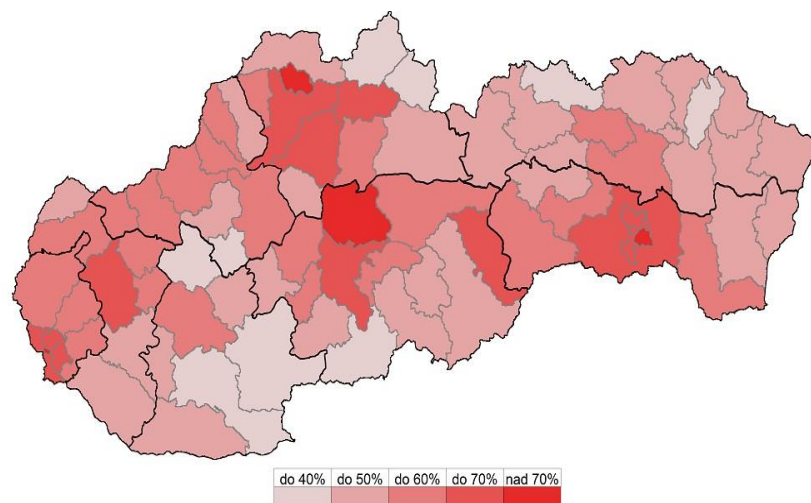
Zdroj: OECD Tax Database

2) Daňový sprievodca – asignácia FO

Graf: Efektívny podiel asignácie FO z možnej asignácie (v %) a počet asignujúcich v SR (v tis. osôb)

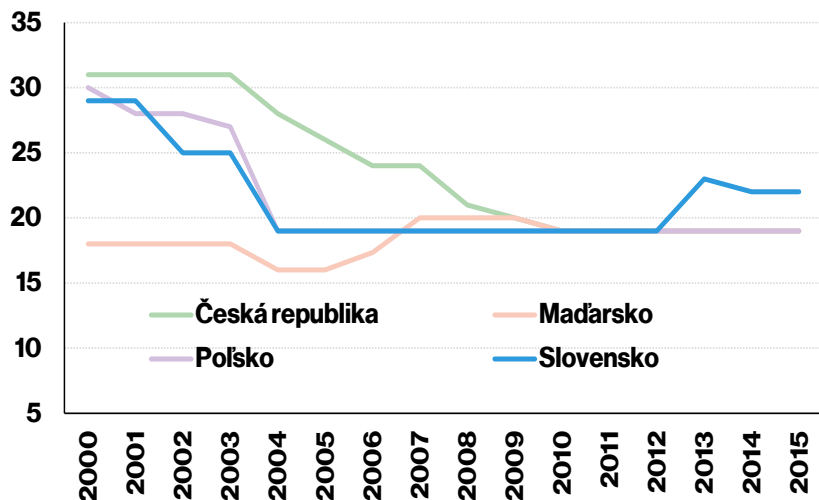
Graf: Efektívna asignácia FO podľa okresov v SR, 2013 (% potenciálnych asignujúcich)

Zdroj: FS SR, individuálne daňové priznania

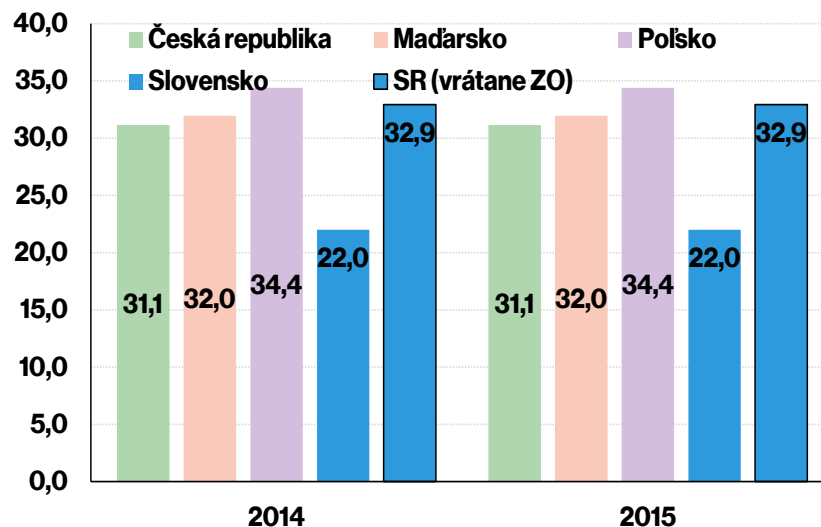
2) Daňový sprievodca - DPPO

Graf: Vývoj sadzby DPPO v krajinách V4, (2000 až 2015, v %)

Zdroj: OECD Tax Database

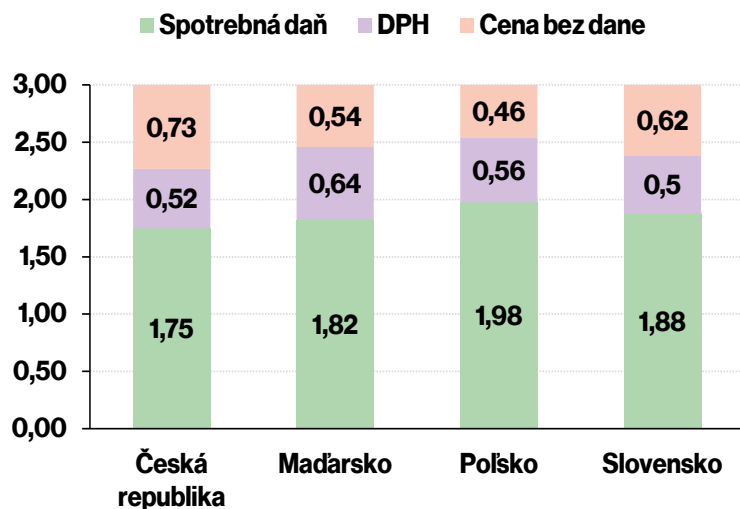
Graf: Celková efektívna daňová sadzba z distribuovaných ziskov (dividend) v % vo V4

Zdroj: OECD Tax Database, prepočty IFP

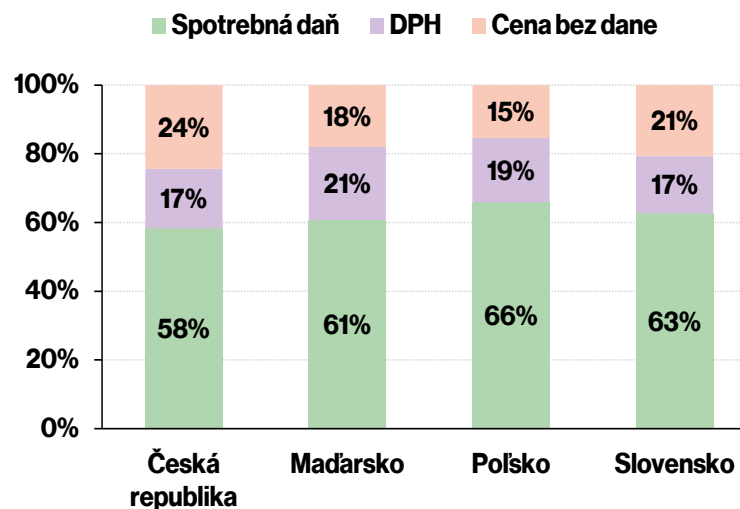
2) Daňový sprievodca – SD - tabak

Graf: Miera zdanenia spotrebiteľského balenia cigariet v cene 3 eur (2015, v eur)

Zdroj: OECD Tax Database, prepočty IFP

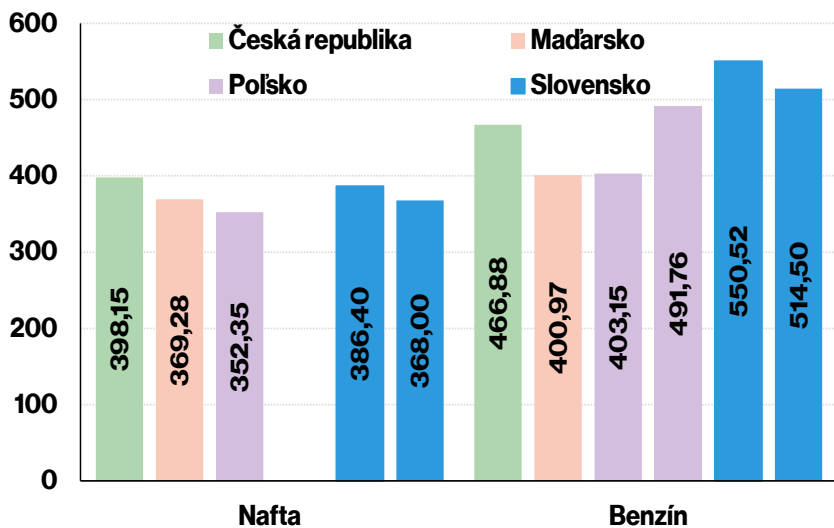
Graf: Miera zdanenia spotrebiteľského balenia cigariet v cene 3 eur (2015, v % z celkovej ceny)

Zdroj: OECD Tax Database, prepočty IFP

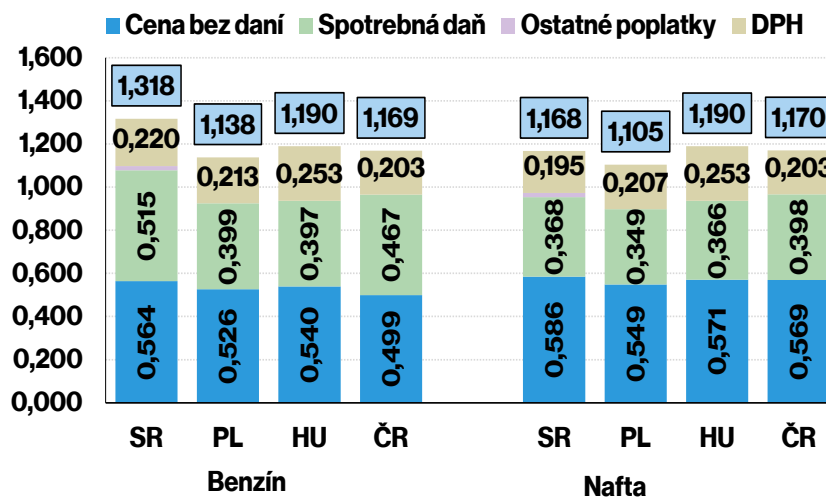
2) Daňový sprievodca – SD – minerálny olej

Graf: Porovnanie sadzby SD z MO z benzínu a nafty vo V4 v 2015 (v eur)

Zdroj: Oil Bulletin

Graf: Porovnanie zaťaženia benzínu a nafty v krajinách V4 (január až august 2015, v eur/l)

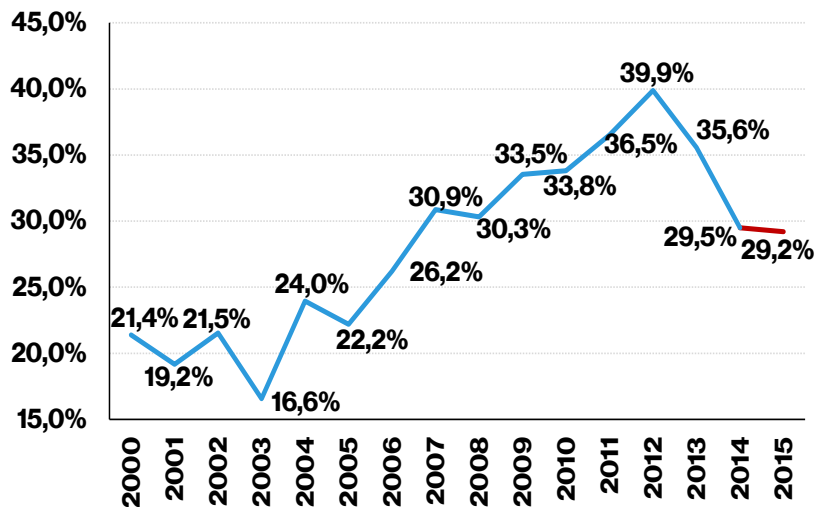

Zdroj: Oil Bulletin, prepočty IFP

3) Daňové medzery – DPH

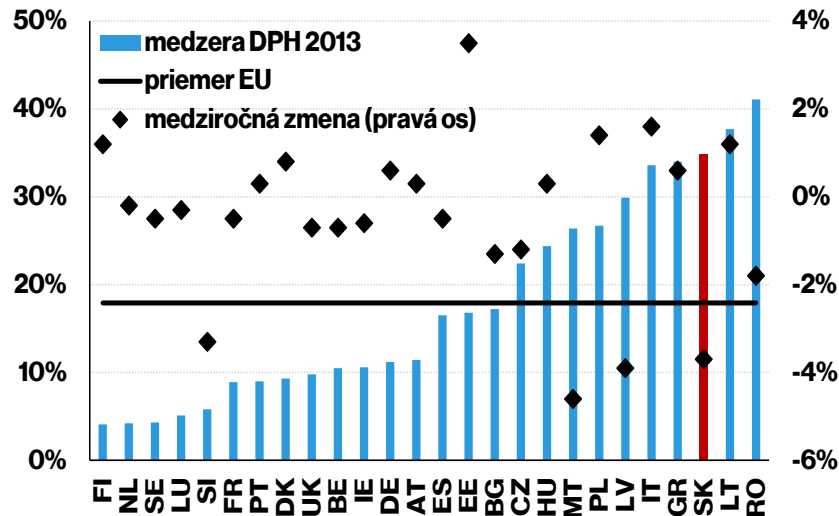
- 2014: na úrovni **2,5 mld. eur**, čo predstavuje **29,5 % z potenciálneho výnosu**
- oproti roku 2012 – zníženie o 1/4
- vzhľadom na priemer EÚ – priestor existuje naďalej

Graf: Odhad medzery DPH v rokoch 2000 až 2014, Slovensko (% z potenciálnej DPH)

Poznámka: červenou je aktuálny odhad na 2015 Zdroj: IFP

Graf: Porovnanie medzery DPH v rámci EÚ (% z potenciálnej DPH)

Zdroj: Oil Bulletin

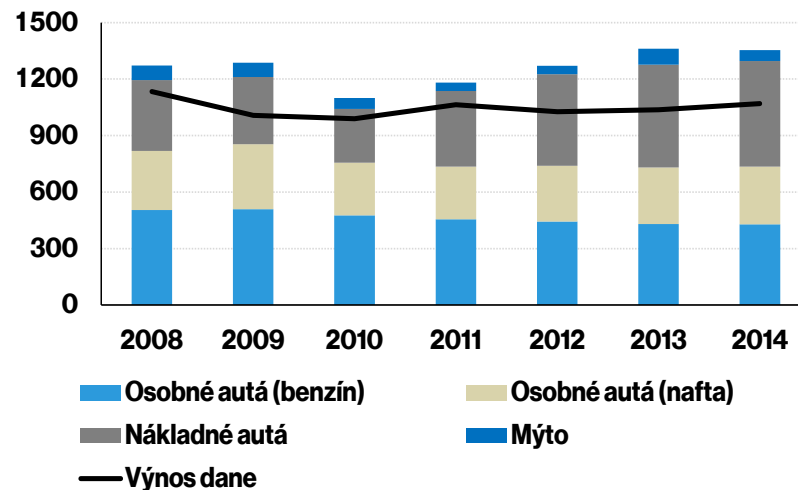
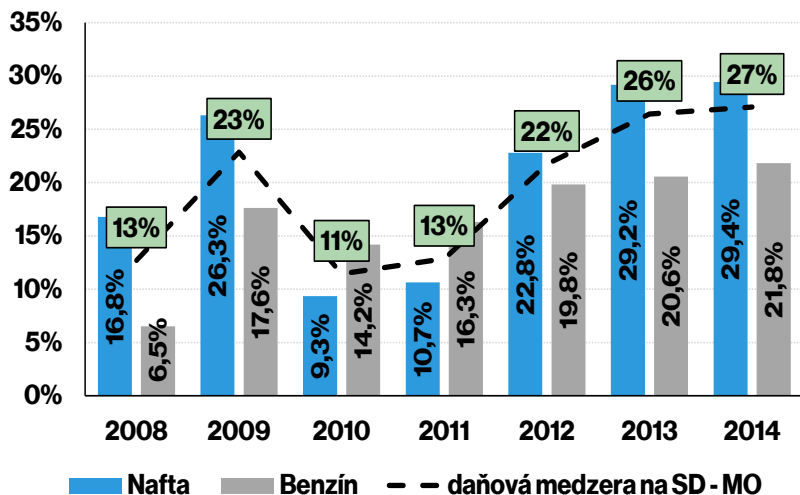

3) Daňové medzery – SD – minerálny olej

- 2014: na úrovni **397 mil. eur**, čo predstavuje **27 % z potenciálneho výnosu**
- nepoznáme štruktúru: doruby, cezhraničné nákupy alebo daňové úniky
- v prípade nafty vyššia medzera aj jej trend vývoja je rýchlejší

Graf: Odhad daňovej medzery v rokoch 2008 až 2014 ako % z celkového výnosu pohonných látok

Graf: Potenciálny výnos podľa kategórie vozidiel a druhu palív v mil. eur verzus výnos dane z SD - MO

Zdroj: IFP

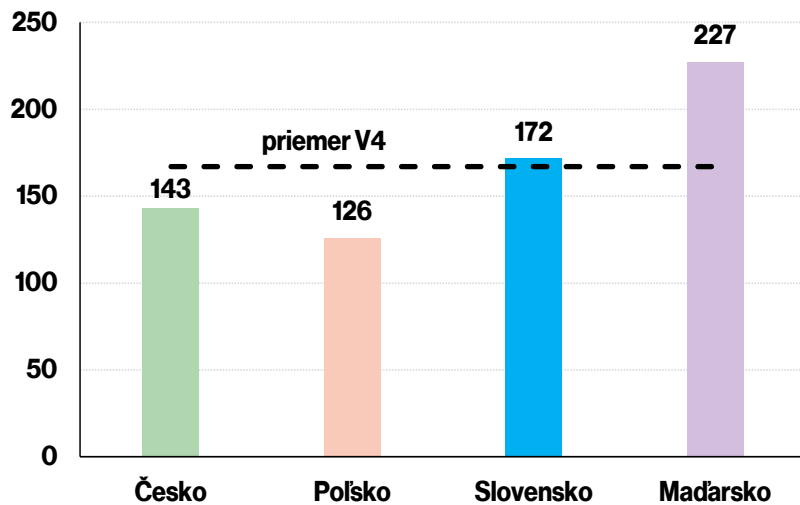
Zdroj: IFP

5) Administrácia daní

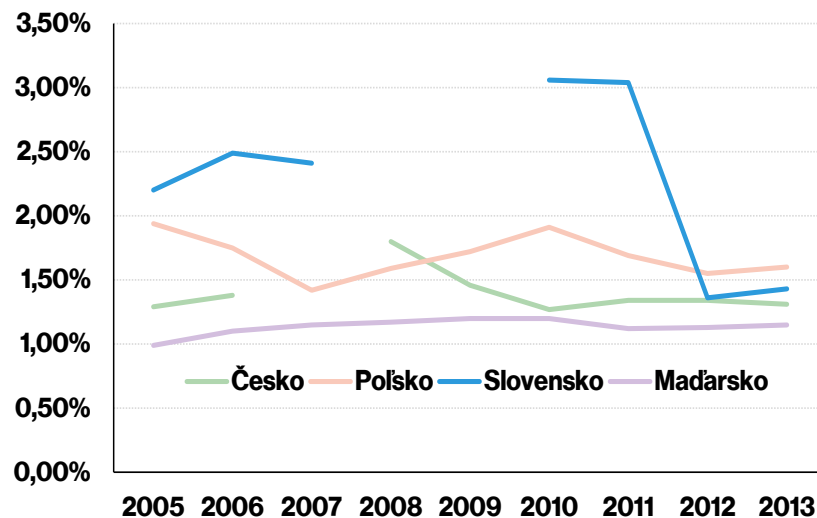
- Indikátory v oblasti administrácie sami o sebe nemajú značnú vypovedaciu schopnosť
- počet zamestnancov na obyvateľa sa odvíja od rozsahu správy daní jednotlivých správcom vo V4
- úspešnosti výberu DPH vs. počet zamestnancov najuspokojivejšie správcovia daní v ČR a PL
- index - podiel administratívnych nákladov správcu dane na čistých výnosoch z výberu dane správcom, **nie je vhodný pre účely medzinárodného porovnania, ale hodnotenie trendu**

Graf: Počet zamestnancov správcov dane na 100 000 obyvateľov, krajiny V4 (2013)

Zdroj: OECD Tax Administration 2015

Graf: Index nákladov na výber dane v krajinách V4 (2005 až 2013)

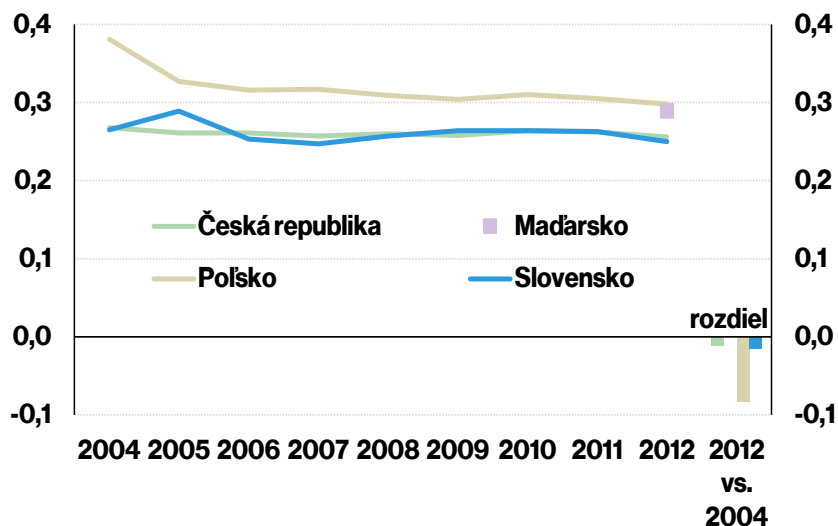
Zdroj: OECD Tax Administration 2015

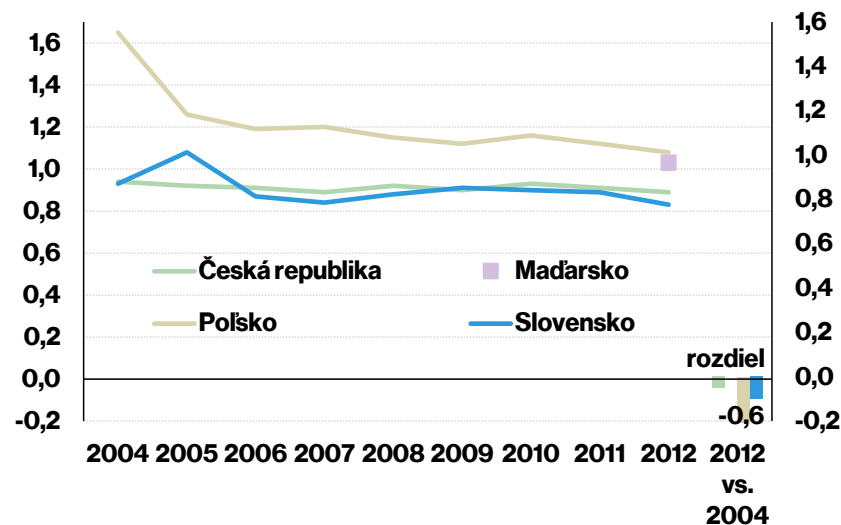
6) Progresivita daní – príjmová nerovnosť

- **GINI** - hodnotí rovnosť rozdelenia príjmov v spoločnosti,
 - dosahuje hodnoty v intervale $[0,1]$, 0 = perfektná rovnosť a 1=úplná nerovnosť (situácia, kedy by jeden subjekt vlastnil celé bohatstvo v spoločnosti)
- **Palma index** – podiel príjmov 10% najbohatších na príjmoch 40% najchudobnejších

Graf: Vývoj Gini indexu disponibilných príjmov po zdanení a transferoch (ľavá os) a jeho rozdiel v p. b. (pravá os)

Graf: Vývoj Palma indexu (ľavá os) a jeho rozdiel oproti 2004 (pravá os) v p. b., V4, (2004 až 2012)

Zdroj: OECD Tax Database, prepočty IFP

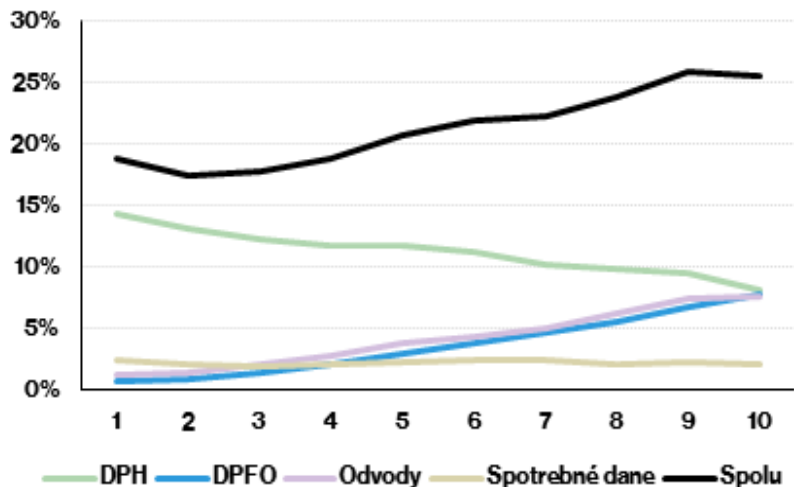
Zdroj: OECD Tax Database, prepočty IFP

6) Progresivita daní v SR

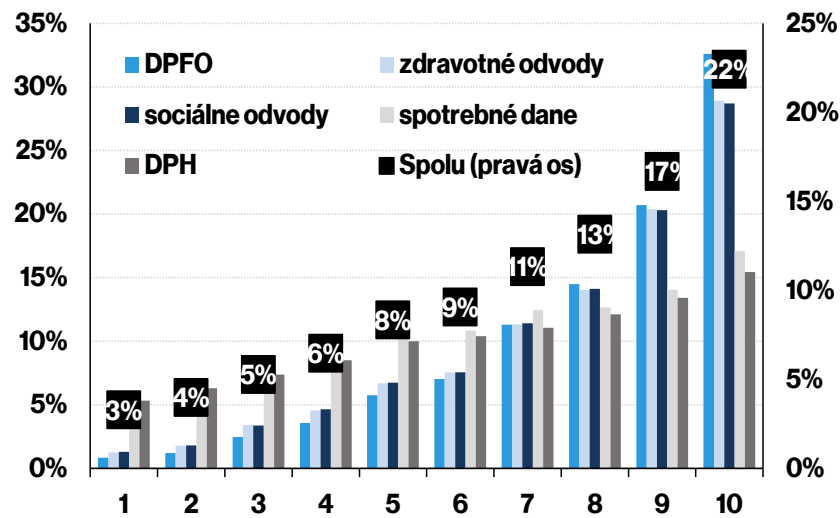
- **Decil** - štatistická veličina, ktorá usporadúva sledovanú vzorku vzostupne na základe zvoleného kritéria (napríklad príjem) na desať rovnakých častí, kde 1. decil zodpovedá 10% údajov s najnižšími príjmami

Graf: Štruktúra celkovej priemernej efektívnej daňovej sadzby z hrubého príjmu, 2012 (%)

Zdroj: RÚ 2012, IFP

Graf: Koncentrácia zaplatených daní v % z celkových daňových príjmov, 2012

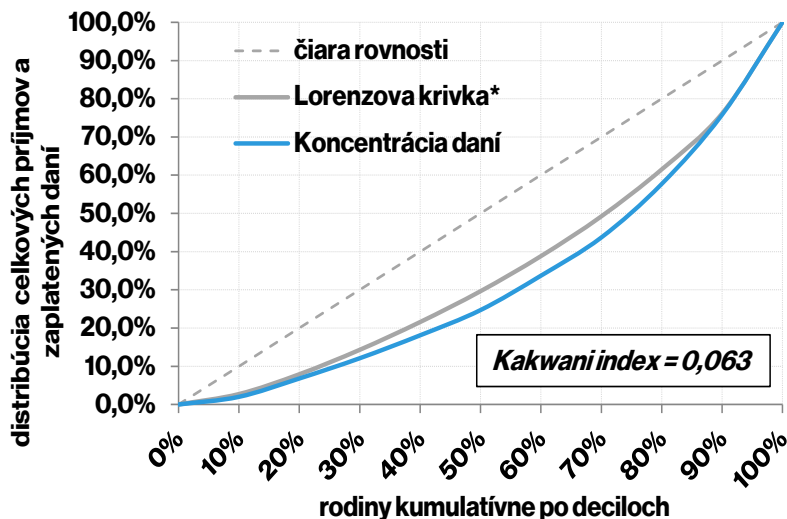
Zdroj: RÚ 2012, IFP

6) Progresivita daní

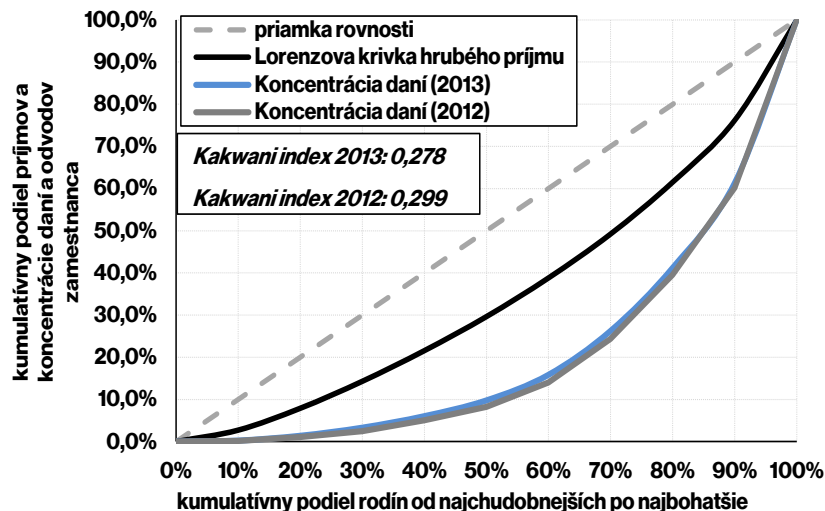
- **Lorenzova krivka** - ilustruje akú časť kumulatívneho bohatstva vlastní zvolená kumulatívna časť populácie
- **Koncentrácia daní** – GINI daní – nerovnosť v platení daní
- **Kakwani index** - meria odklon od proporcionality (smerom k progresivite alebo regresivite) ako rozdiel medzi koeficientom koncentrácie dane a Giniho koeficientom príjmu pred zdanením

Graf: Celková progresivita zdanenia, Kakwani index, Slovensko, 2012

Zdroj: EUROMOD, EÚ-SILC 2010

Graf: Progresivita dane z príjmov (klin povinných platieb) v SR, 2012 verzus 2013

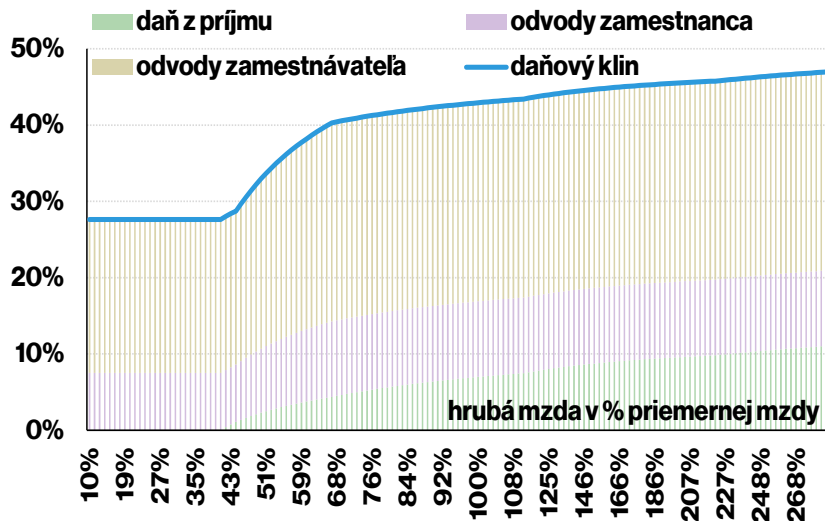

Zdroj: EUROMOD, EÚ-SILC 2010

7) Zataženie práce – jednotlivec vs. rodiny

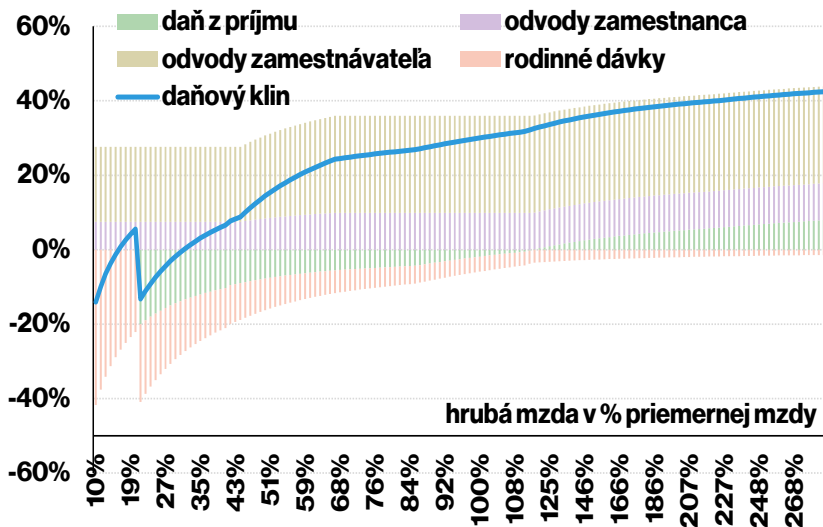
- Slovenský daňový systém výraznejšie zvyhodňuje rodiny s deťmi

Graf: Dekompozícia daňového klinu jednotlivca (% nákladov práce), 2015, Slovensko

Zdroj: IFP

Graf: Dekompozícia daňového klinu manželov s 1 pracujúcim a 2 deťmi (% nákladov práce), 2015, SR

Zdroj: IFP

8) Zataženie práce

- vplyv progresivity, detí a manželstva
- zdanenie príjmov FO je progresívne, deti a aj manželský stav znižujú zataženie daňovníkov

Tabuľka 28: Vplyv progresivity, detí a manželstva na výsledné zdanenie jednotlivca v p. b., (2014)

	J - 0 - 50%	J - 0 - 100%	Vplyv progresivity	J - 2 - 100%	Vplyv detí	M - 2 - 100%	Vplyv manželstva
	(1)	(2)	(2) - (1)	(3)	(3) - (2)	(4)	(4) - (3)
Česko	36,7%	42,6%	5,9	32,7%	-9,9	26,8%	-5,9
Maďarsko	49,0%	49,0%	0,0	33,6%	-14,6	34,6%	1,0
Poľsko	34,0%	35,6%	1,6	30,0%	-5,6	30,0%	0,0
Slovensko	35,9%	41,2%	5,3	33,3%	-7,9	27,9%	-5,4

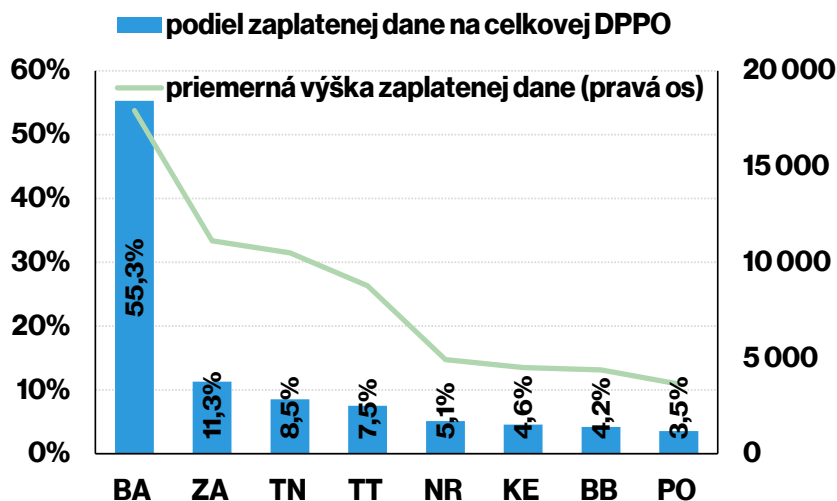
Vysvetlivky: J (jednotlivec), M (manželia), 0/2 (počet detí), mzda v % priemernej mzdy

Zdroj: OECD, [UložiskoIFP](#)

8) Zistenia z dostupných údajov – DPPPO

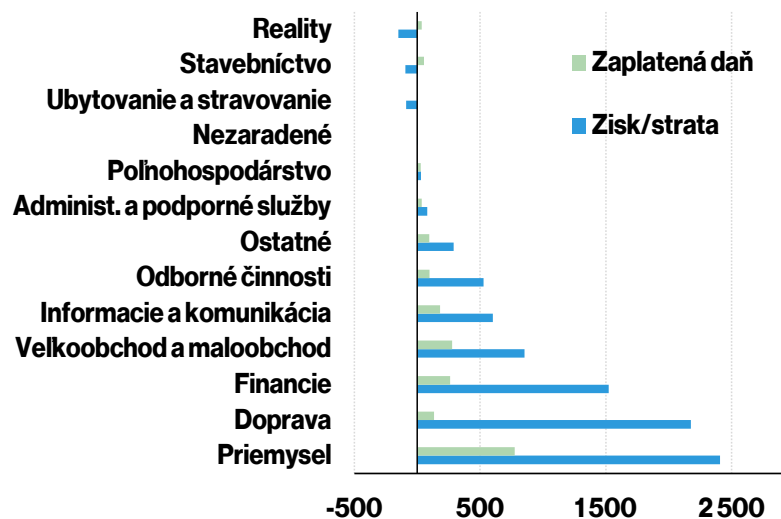
- Platenie korporátnej dane sa koncentruje u subjektov z BA kraja
- Odvetvie priemyslu prispieva k celkovej podnikovej dani najviac

Graf: Podiel zaplatenej dane na celkovom výnose a priemerné zaplatená daň podľa krajov, 2013 (v % a v eur)

Zdroj: DP DPPPO

Graf: Hospodársky výsledok firiem a zaplatená daň podľa odvetví (NACE), v eur, 2013

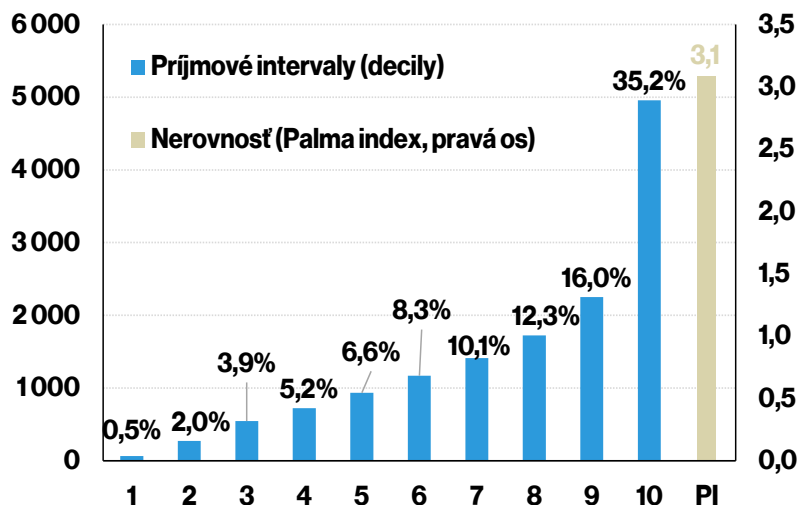
Zdroj: DP DPPPO

8) Zistenia z dostupných údajov – DP DPFO

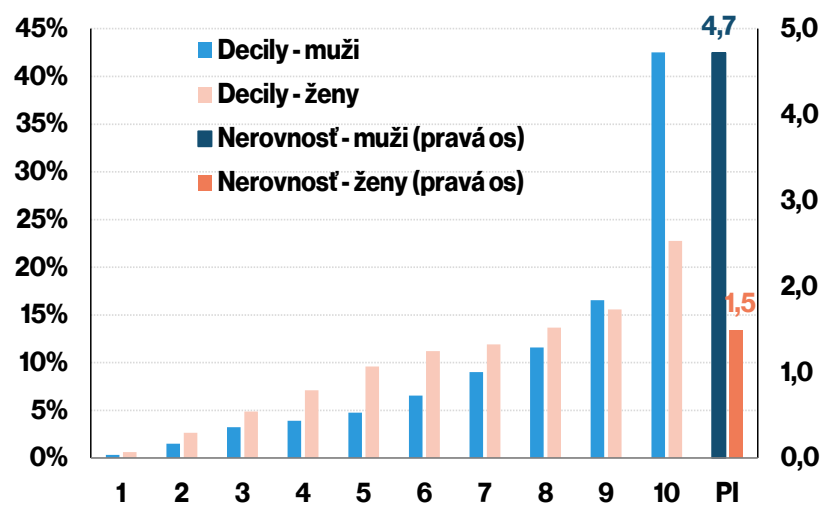
- Príjem 10% najbohatších až trojnásobne prevýšil príjem 40% najchudobnejších
- Príjmová nerovnosť u mužov výrazne vyššia ako u žien
- Palma index – podiel príjmov 10% najbohatších na 40% najchudobnejších

Graf: Rozdelenie celkových príjmov zo zamestnania podľa decilov (% celkového objemu) a nerovnosť podľa Palma indexu, 2013

Zdroj: DP, hlásenia

Graf 32: Rozdelenie celkových príjmov zo zamestnania podľa decilov (% celkového objemu) a nerovnosť (Palma index) podľa pohlavia, 2013

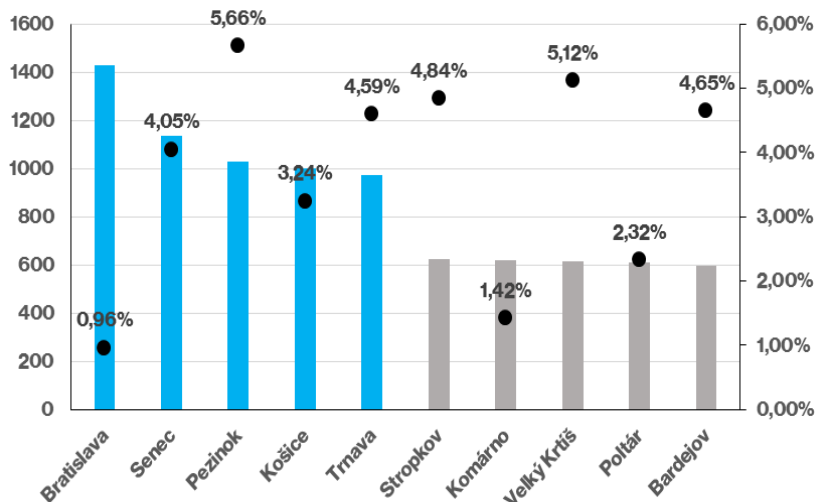
Zdroj: DP, hlásenia

8) Zistenia z dostupných údajov – SP 2014

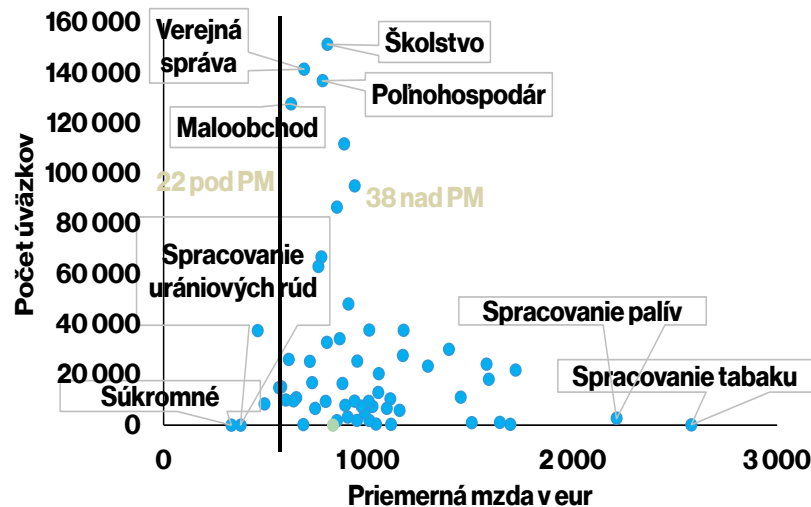
- Najlepšie sa zarába v Bratislave, najmenej v Bardejove
- Najviac sa darí pracujúcim v odvetví spracovania tabaku a palív

Graf: Top 5 okresov s najväčšou a najmenšou priemernou mzdou v roku 2014 a ich zmena oproti roku 2013 (v eur – ľavá os a v % - pravá os)

Zdroj: databáza SP 2014

Graf: Priemerná mzda z úväzkov zo zamestnania podľa odvetví, 2014

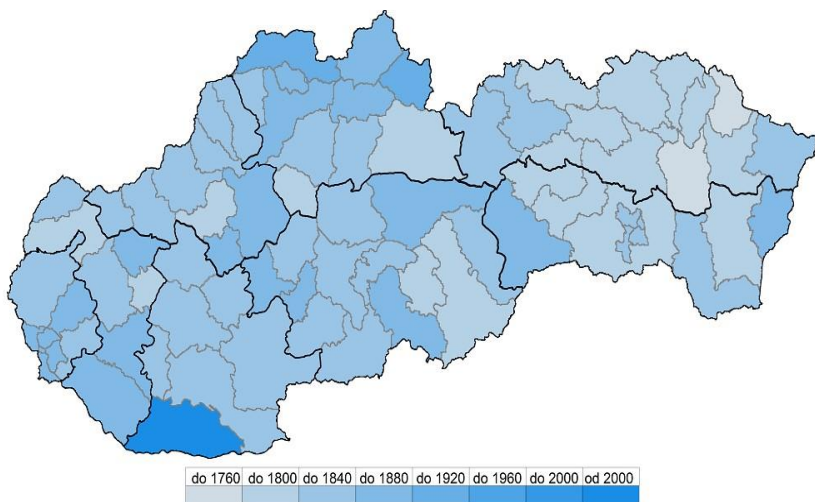

Zdroj: databáza SP 2014

8) Zistenia z dostupných údajov – DzMV

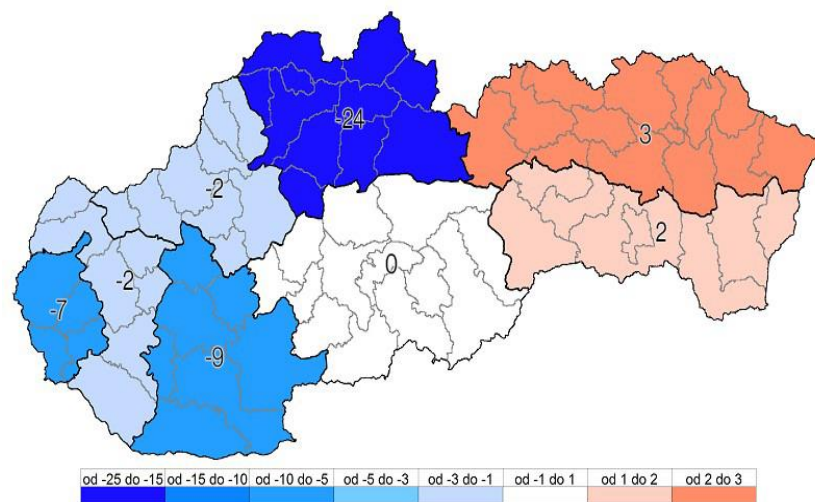
- Najvýkonnejšie autá jazdia v Komárňanskom okrese
- Zjednotenie DzMV prospelo najviac podnikateľom zo Žilinského kraja

Graf: Priemerný objem motora osobných motorových vozidiel, SR, 2013 (v cm³)

Zdroj: DP DzMV, databáza PZ SR

Graf: Vplyv zosúladenia sadzby dane podľa krajov, najpoužívanejšie osobné vozidlo (v eur), 2015

Poznámka: objem motora od 1 500 do 2000 cm³
Zdroj: DP DzMV, databáza PZ SR

Ďakujem za Vašu pozornosť

IFP - Institute for Financial Policy
 ★★★★★ (7 ratings)
 925 likes · 42 talking about this · 59 were here

Government Organization
 Inštitút finančnej politiky (IFP) je analytickým útvarom ministerstva financií. Príspevky na tejto fanpage nie sú oficiálnou komunikáciou IFP.

Photos: 1 photo
 Likes: 925
 Notes: 11

Highlights

IFP - Institute for Financial Policy
 Apríl 2 · 🌐

Vlajšia recesia v eurozóne prekvapila analytikov..

Reviews See All
 ★★★★★
 What do you think of IFP - Institute for Financial Policy?